

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

O SEKTORU LEASINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

31. 3. 2014.

Sarajevo, svibanj 2014.

I. UVOD	3
II. POSLOVNE PERFORMANSE LEASING SEKTORA U FEDERACIJI BIH	4
1. STRUKTURA LEASING SEKTORA	4
1.1. Status, broj i poslovna mreža	4
1.2. Struktura vlasništva.....	4
1.3. Kadrovska struktura	5
2. FINANIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	5
2.1. Bilanca stanja	5
2.1.1. Kvaliteta aktive	7
2.2. Struktura pasive.....	10
2.3. Profitabilnost	11
3. STRUKTURA PLASMANA, TRŽIŠNI UDJEL, NOMINALNE I	12
EFEKTIVNE KAMATNE STOPE I PRIGOVORI KORISNIKA LEASINGA	12
3.1. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga.....	12
3.2. Tržišni udjel prema finansijskom volumenu i broju ugovora	14
3.3. Ponderirana nominalna i efektivna kamatna stopa	15
3.4. Prigovori korisnika leasing usluga	17
III. ZAKLJUČCI I PREPORUKE	18
IV. PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LEASING DRUŠTAVA	20
PRILOZI	21
Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima.....	21
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava.....	22
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava	23
Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski leasing	23
Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja.....	24
Prilog 6. Konsolidirani račun dobiti i gubitka	25
Prilog 7. Rangiranje bilančne sume.....	26

I. UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja nadzor leasing društava, sačinila je Informaciju o sektoru leasinga u Federaciji BiH na dan 31. 3. 2014. na temelju analize izvješća o poslovanju koje su leasing društva dostavila Agenciji (posredni-off site nadzor), podacima kojima raspolaže konstatiranim u kontrolama na licu mjesta (neposredni-on site nadzor), te ostalim informacijama i podacima koje leasing društva dostavljaju Agenciji.

Poslovanje leasing društava u Federaciji BiH je regulirano Zakonom o leasingu koji je stupio na snagu 3. siječnja 2009. („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine” br.: 85/08, 39/09 i 65/13). Zakonom su definirani uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada leasing društava, prava i obveze subjekata u poslovima leasinga, upravljanje rizicima, financijsko izvješćivanje, aktivnosti leasing društava na sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma i nadzor nad poslovanjem leasing društava.

Nadzor nad leasing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licencije za rad leasing društvima od strane Agencije s ciljem stalnog praćenja poslovanja i financijskog stanja svakog pojedinačnog leasing društva i sektora leasinga u Federaciji BiH u cjelini, utvrđivanjem usklađenosti poslovanja leasing društava s važećim propisima, te analiziranjem i provjerama financijskih izvješća leasing društava.

Tijekom 2012. i 2013. godine ekonomski trendovi u okruženju negativno utječu na domaću ekonomiju kroz prelijevanje dužničke krize iz eurozone i iz regije. Navedeno uzrokuje trend slabljenja domaće potražnje koji je prisutan od 2010. godine i koji je usporio poslovne aktivnosti leasing društava.

Ohrabrujući pokazatelj koji bi u narednom razdoblju mogao uzrokovati povećanu potražnju za leasing proizvodima je rast industrijske proizvodnje tijekom 2013. godine za 6,70% u odnosu na prethodnu godinu i realna stopa rasta bruto društvenog proizvoda od 1,51%.

Utjecaj krize na realni sektor je evidentan, a posljedice će se i u narednom razdoblju neminovno odražavati i na ekonomsko okruženje u kome posluju leasing društva, što je i utjecalo na bilančnu sumu leasing društava u Federaciji BiH, koja je na dan 31. 3. 2014. iznosila 542.384 tisuća KM, što je za 6,18% ili za 35.717 tisuća KM manje u odnosu na 31. 12. 2013.

Ukoliko se usporede pojedinačne bilančne sume šest leasing društava (koja na 31. 3. 2014. imaju dozvolu za obavljanje poslova leasinga) sa podacima na dan 31. 12. 2013., dolazi se do zaključka da je kod dva leasing društva evidentan porast bilančne sume u iznosu od 1.674 tisuća KM, dok je kod četiri leasing društva evidentiran pad bilančne sume u ukupnom iznosu od 37.391 tisuća KM, od čega se na jedno leasing društvo odnosi 68,37% ili 25.565 tisuća KM.

U razdoblju od 1.1. do 31.3.2014. na razini djelatnosti leasinga u Federaciji BiH kao rezultat poslovanja ostvaren je gubitak u iznosu od 5.555 tisuća KM. Pet leasing društava je iskazalo negativan finansijski rezultat u iznosu od 6.196 tisuća KM, dok je jedno leasing društvo iskazalo pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 641 tisuću KM.

Ukupni kapital leasing društava je na dan 31. 3. 2014. iznosio 30.408 tisuća KM. U usporedbi sa 31. 12. 2013., navedena pozicija je manja za 5.554 tisuća KM ili 15,44%. Dva leasing društva su iskazala kapital manji od iznosa propisanog odredbama Zakon o leasingu (250.000,00 KM).

Neposredni nadzor nad poslovanjem leasing društava provode ovlaštene osobe Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontroliranim leasing društvima nakon konačnosti zapisnika izdaju se nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u cilju unapređenja, zakonitosti, profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju.

U podatke iskazane u Informaciji na dan 31. 3. 2014. su uključeni podaci dostavljeni od šest leasing društava koja posjeduju dozvolu za obavljanje poslova leasinga u Federaciji BiH, ukoliko nije drukčije naznačeno.

II. POSLOVNE PERFORMANSE LEASING SEKTORA U FEDERACIJI BIH

1. STRUKTURA LEASING SEKTORA

1.1. Status, broj i poslovna mreža

Djelatnost leasinga u Federaciji BiH na dan 31. 3. 2014. obavljalo je 6 leasing društava, dok je u razdoblju od 2010. do 2011. godine poslove leasinga obavljalo 8 leasing društava. Šest leasing društava registriranih u Federaciji BiH obavlja poslove leasinga u 20 podružnica, od kojih se 16 podružnica nalazi u Federaciji BiH i 4 podružnice u Republici Srpskoj.

Dozvolu za obavljanje poslova leasinga posjeduju sljedeća leasing društva:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
3. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
4. S-Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
6. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

1.2. Struktura vlasništva

Tijekom prvog kvartala 2014. godine nije bilo izmjena u strukturi vlasništva leasing društava u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

I dalje se tri leasing društva nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih pravnih osoba, dva leasing društva se nalaze u većinskom vlasništvu (preko 51%) nerezidentnih pravnih osoba,

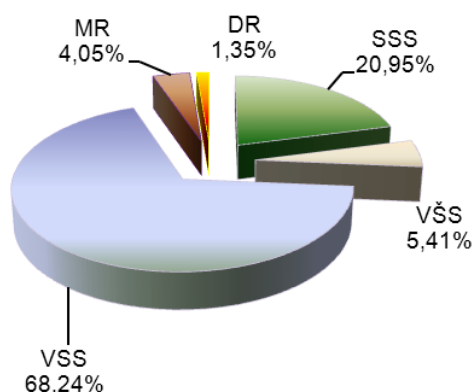
dok se jedno leasing društvo nalazi u većinskom vlasništvu rezidentnih pravnih osoba. Detaljni podaci o pregledu vlasničke strukture leasing društava dani su u Prilogu 2. Informacije.

1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31. 3. 2014. u sektoru leasinga je zaposleno 148 zaposlenika, što predstavlja smanjenje od 4,52% ili sedam zaposlenika u odnosu na 31. 12. 2013. U ukupan iznos zaposlenika nije uključeno sedam zaposlenika leasing društva čije je sjedište u Republici Srpskoj, a koji su zaposleni u podružnicama u Federaciji BiH.

Pored navedenog broja zaposlenih, u leasing društvima je na dan 31. 3. 2014. angažirano još 28 radnika putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju, od čega se 71,43% ili 20 zaposlenika odnosi na zaposlenike jednog leasing društva. U usporedbi sa 31. 12. 2013., broj povremeno zaposlenih je smanjen za 3 zaposlenika ili 9,68%.

Grafikon 1. Kvalifikacijska struktura zaposlenih u sektoru leasinga

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi leasing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 31. 3. 2014. na razini sektora leasinga na svakog zaposlenog se odnosi 3.665 tisuća KM aktive (31.12.2013. godine – 3.754 tisuća KM po zaposlenom). Analitički pokazatelji za pojedinačna društva kreću se u rasponu od 2.096 do 5.510 tisuća KM aktive po zaposlenom. Istodobno, na dan 31. 3. 2014., u sektoru mikrokreditnih organizacija i fondacija ovaj pokazatelj je iznosio 337 tisuće KM, a u sektoru bankarstva 2.170 tisuća KM aktive po zaposlenom.

2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1. Bilanca stanja

Ukupna bilančna suma leasing društava u Federaciji BiH na dan 31. 3. 2014. je iznosila 542.384 tisuća KM, što je za 35.717 tisuća KM ili 6,18% manje u odnosu na 31. 12. 2013. Pojedinačno promatrano, kod dva leasing društva je iskazan porast bilančne sume u iznosu od

1.674 tisuća KM, dok je kod četiri leasing društva evidentiran pad bilančne sume u ukupnom iznosu od 37.391 tisuća KM, od čega se na jedno leasing društvo odnosi 68,37% ili 25.565 tisuća KM. Značajno smanjenje bilančne sume kod jednog leasing društva je uzrokovano činjenicom da je isto u procesu organizacijskih promjena i restrukturiranja prodajne strategije (prodajna mreža putem poslovnica banke osnivača).

Na dva najveća leasing društva (promatrano po veličini aktive) odnosi se 57,20% od ukupne aktive leasing društava.

U strukturi ukupne aktive leasing društava najznačajniji udjel su imala neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga koja iznose 343.958 tisuća KM ili 63,42% od ukupne aktive sektora leasinga. U usporedbi sa 31. 12. 2013., neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga su manja za 23.224 tisuće KM ili 6,32%, dok su bruto potraživanja po osnovi financijskog leasinga manja za 26.932 tisuća KM ili 6,03%.

Neto potraživanja po osnovi zajma su na dan 31. 3. 2014. iznosila 59.468 tisuća KM ili 10,96% od iznosa ukupne aktive sektora leasinga. U odnosu na 31. 12. 2013., neto potraživanja po osnovi zajma su smanjena za 4.489 tisuća KM ili 7,02%, dok su bruto potraživanja manja za 2.808 tisuća KM ili 3,93%.

Od ukupno iskazanog iznosa neto potraživanja po osnovi zajma, 56.788 tisuća KM ili 95,49% se odnosi na potraživanja jednog leasing društva, koje u svom portfelju ima značajne iznose potraživanja po zajmu, od kojih se 43.448 tisuća KM ili 76,50% odnosi na potraživanja od supsidijarnih osoba, putem kojih su prije stupanja na snagu Zakona o leasingu financirani projekti izgradnje nekretnina.

U strukturi potraživanja po osnovi zajma, na zajmove odobrene po osnovi financiranja nekretnina se odnosi 76,87%.

Iskazano stanje bilančne pozicije novac i novčani ekvivalenti na dan 31. 3. 2014. je iznosilo 46.956 tisuća KM, što je za 5.181 tisuća KM ili 12,40% više u odnosu na 31. 12. 2013. Udjel navedene pozicije u ukupnoj aktivi se povećao sa 7,23%, koliko je iznosio na kraju 2013. godine, na 8,66% koliko je iznosio na dan 31. 3. 2014. Iskazano stanje pozicije plasmani bankama je na dan 31. 3. 2014. iznosilo 12.694 tisuća KM, što je za 2.767 tisuća KM ili 17,90% manje u odnosu na 31. 12. 2013. Navedena pozicija se uglavnom odnosi na oročena sredstva društava kod komercijalnih banaka. Stanje prethodno navedenih pozicija ukazuje na povećanu likvidnost sektora u cjelini i povećanje kreditnog potencijala leasing društava, uslijed smanjenih poslovnih aktivnosti leasing društava.

Neto vrijednost osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga na dan 31. 3. 2014. je iznosila 25.915 tisuća KM i za 618 tisuća KM ili 2,44% je veća u odnosu na 31. 12. 2013. Pojedinačno promatrano, kod dva leasing društva je iskazan porast neto vrijednosti osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga u iznosu od 1.891 tisuća KM, dok je kod 4 leasing društva iskazano smanjenje u iznosu od 1.273 tisuća KM.

U Tablici 1. Informacije prikazani su podaci neto bilančnih pozicija aktive po izvještajnim razdobljima.

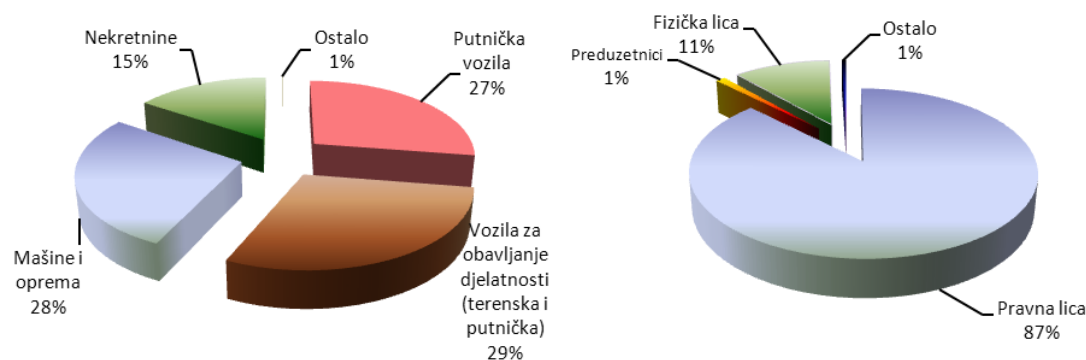
Tablica 1. Struktura neto bilančnih pozicija aktive

(000 KM)

Bilančne pozicije	31.12.2013	% udjel u aktivi	31.3.2014	% udjel u aktivi	31.3.2014 / 31.12.2013
Financijski leasing - neto	367.182	63,52%	343.958	63,42%	-6,32%
Operativni leasing - neto	25.297	4,38%	25.915	4,78%	2,44%
Zajam - neto	63.957	11,06%	59.468	10,96%	-7,02%
Ostala aktiva	121.665	21,05%	113.043	20,84%	-7,09%
Ukupna aktiva	578.101	100,00%	542.384	100,00%	-6,18%

U strukturi potraživanja prema korisniku leasinga i predmetu leasinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja.

Grafikon 2. Struktura potraživanja po osnovi financijskog leasinga prema predmetu i korisniku leasinga na dan 31. 3. 2014.

U strukturi bilančne sume financijskog sektora koji nadzire Agencija, na sektor leasinga se odnosi 3,34% od ukupne bilančne sume, dok se na bankarski sektor odnosi 93,83% i 2,83% na mikrokreditni sektor.

2.1.1. Kvaliteta aktive

Prema podacima iz izvješća leasing društava, rezerve za gubitke po financijskom leasingu na dan 31. 3. 2014. iskazane su u iznosu od 24.965 tisuća KM, što predstavlja povećanje za 1.664 tisuća KM ili 7,14% u odnosu na 31. 12. 2013. Ukoliko se uzme u obzir činjenica da su ukupna bruto potraživanja po financijskom leasingu manja za 6,03% u odnosu na 31. 12. 2013., može se konstatirati da je došlo do pogoršanja kvalitete portfelja leasing društava u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. U prilog prethodno navedenoj konstataciji se može navesti i činjenica da je u strukturi potraživanja po financijskom leasingu na dan 31. 3. 2014. iskazano 17.576 tisuća KM dospjelih neizmirenenih potraživanja, dok je u prethodnom

izvještajnom razdoblju iskazan iznos od 15.171 tisuća KM, što predstavlja povećanje od 18,85% u odnosu na 31. 12. 2013.

Detaljnou analizom izvješća leasing društava konstatirano je da je značajan iznos formiranih rezervi za gubitke po financijskom leasingu na dan 31. 3. 2014. uzrokovan i činjenicom da su leasing društva u izvješćima iskazala 4.272 tisuća KM više obračunatih i izdvojenih rezervi (rezerve formirane u iznosu većem od minimalno propisanog). Navedeni iznos se odnosi na rezerve formirane od strane dva leasing društva, od čega se na jedno društvo odnosi 3.879 tisuća KM ili 90,80% od ukupno iskazanog iznosa više obračunatih i izdvojenih rezervi i iste su formirane sukladno procjeni leasing društva po osnovi očekivanih poteškoća u naplati potraživanja po pojedenim ugovorima financijskog leasinga, kao i otežanog ulaska u posjed i prodaje izuzetih predmeta leasinga.

U Tablici 2. Informacije je iskazan usporedni pregled formiranih rezervi po kategorijama kašnjenja.

Tablica 2. Usporedni prikaz formiranih rezervi za financijski leasing po kategorijama kašnjenja

(000 KM)

Dani kašnjenja	Ukupne rezerve 31.12.2013	Ukupne rezerve 31.3.2014	% promjene
0-60	701	904	28,98%
60-90	385	369	-4,15%
90-180	9.425	6.834	-27,49%
preko 180	12.444	16.490	32,51%
preko 360	346	366	5,78%
UKUPNO	23.301	24.964	7,14%

Pojedinačno promatrano, na dva najveća leasing društva (promatrano po veličini aktive) se odnosi 68,17% od ukupno formiranih rezervi za gubitke. Kod pet leasing društava je evidentiran porast formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31. 12. 2013. u ukupnom iznosu od 3.623 tisuća KM, od čega se na jedno leasing društvo odnosi 3.239 tisuća KM ili 89,40%. Rezerve za zajmove na dan 31. 3. 2014. su iznosile 9.207 tisuća KM i povećane su za 1.681 tisuća KM ili 22,34% u odnosu na 31. 12. 2013., kada su rezerve za zajmove iznosile 7.526 tisuća KM. Ukoliko se uzme u obzir činjenica da su ukupna bruto potraživanja po zajmu manja za 3,93% u odnosu na 31. 12. 2013., može se konstatirati da je došlo do pogoršanja kvalitete portfelja leasing društava u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Od ukupnog iznosa formiranih rezervi za zajmove na dan 31. 3. 2014., 9.085 tisuća KM ili 98,67% se odnosi na rezerve formirane od strane jednog leasing društva koje u svom portfelju ima najznačajniji iznos potraživanja po ugovorima zajma od supsidijarnih osoba i kod kojeg je tijekom 2013. godine je došlo do značajnog pogoršanja kvalitete portfelja supsidijarnih osoba nastalih po ugovorima financijskog leasinga nekretnina (poslovni objekti) odobrenih korisnicima leasinga prije stupanja na snagu Zakona o leasingu, što je u konačnici uzrokovalo i nemogućnost izmirenja obveza od strane supsidijarnih osoba prema leasing društvu.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po financijskom leasingu i zajmu na dan 31. 3. 2014. je iznosio 89.195 tisuća KM i veći je za 2.801 tisuća KM ili 3,24% u odnosu na 31. 12. 2013. Od ukupno iskazanog iznosa otpisanih potraživanja, 45.477 tisuća KM ili 50,98% se odnosi na otpise formirane od strane jednog leasing društva.

Uvidom u strukturu otpisanih potraživanja konstatirano je da je tijekom prvog kvartala 2014. godine izvanbilančno evidentirano novih potraživanja u iznosu od 3.314 tisuća KM, od čega se 2.299 tisuća KM ili 69,37% odnosi na otpise formirane od strane jednog leasing društva.

Promatrano u istom razdoblju, po osnovi naplate izvanbilančnih potraživanja je evidentiran iznos od 501 tisuću KM, što ukazuje na činjenicu da je naplata otpisanih potraživanja u leasing društvima otežana, s obzirom da kriteriji za odobravanje istih nisu bili adekvatni ili nisu bile ispoštovane interno definirane politike i procedure koje se odnose na proces odobravanja financiranja (nefunkcioniranje sustava unutarnjih kontrola).

Tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga na dan 31. 3. 2014., uslijed raskida leasing ugovora s korisnikom leasinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta leasinga, iznosila je 31.474 tisuća KM i manja je za 2.057 tisuća KM ili 6,13% u odnosu na 31. 12. 2013. Iskazana vrijednost se odnosi na 169 izuzetih jedinica, što je jedan izuzeti predmet leasinga više u odnosu na 31. 12. 2013. U Tablici 3. Informacije je iskazana usporedna struktura izuzetih predmeta leasinga na dan 31. 12. 2013. i 31. 3. 2014.

Tablica 3. Broj i vrijednost izuzetih predmeta leasinga (000 KM)

Red. Broj	VRSTA PREDMETA LEASINGA	31.12.2013		31.3.2014	
		Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost
1.	Putnička vozila	98	1.713	105	1.825
2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	31	429	31	286
3.	Strojevi i oprema	18	6.613	16	6.687
4.	Nekretnine	21	24.776	17	22.676
5.	Šinska vozila, plovni i zrakoplovni objekti	0	0	0	0
6.	Aparati za kućanstvo	0	0	0	0
7.	Ostalo	0	0	0	0
Ukupno		168	33.531	169	31.474

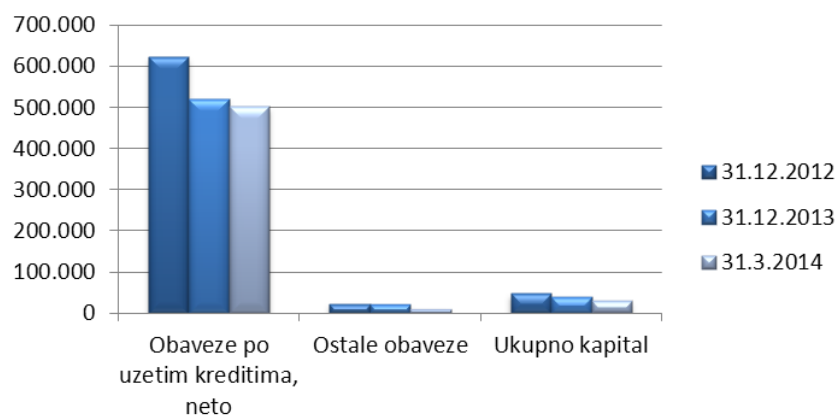
Pojedinačno promatrano, 28.730 tisuća KM ili 91,28% od ukupne vrijednosti predmeta leasinga koji su u posjedu leasing društava se odnosi na dva leasing društva.

Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta leasinga na dan 31. 3. 2014., 72,04% se odnosi na nekretnine (poslovni objekti) po kojima su leasing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obveza od strane korisnika leasinga. Ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na dva leasing društva. Trenutna tržišna situacija i neadekvatni kriteriji odobravanja financiranja uzrokuju otežanu prodaju ili novo financiranje preuzetih nekretnina, naročito ukoliko se uzme u obzir i činjenica da su preuzete nekretnine uglavnom poslovno-proizvodni objekti.

2.2. Struktura pasive

Obveze po uzetim kreditima na 31. 3. 2014. i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive leasing društava (92,47% od ukupnog iznosa bilančne sume). U Grafikonu 3. Informacije iskazana je usporedna struktura pasive sektora na dan 31. 12. 2012., 31. 12. 2013. i 31. 3. 2014.

Grafikon 3. Struktura pasive – usporedni podaci (000 KM)

Ukupne obveze po kreditima na dan 31. 3. 2014. iznose 501.524 tisuća KM i smanjene su za 19.101 tisuća KM ili 3,67% u odnosu na 31. 12. 2013. Od ukupnog iznosa obveza po uzetim kreditima, 436.690 tisuća KM ili 87,07% se odnosi na dugoročne obveze.

U strukturi izvora financiranja, na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka koje uglavnom pripadaju grupacijama kojima leasing društva pripadaju se odnosi 59,46% od ukupnih kreditnih zaduženja, dok se 16,71% odnosi na direktna zaduženja od osnivača i 23,83% se odnosi na zaduženja od europskih banaka (EIB, EBRD, CEDB i DEG). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih poduzeća, a osigurana su bankarskim garancijama izdanim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija.

Ukupna ponderirana nominalna kamatna stopa koju leasing društva plaćaju na izvore sredstava u razdoblju od 1.1. do 31.3.2014. je 2,97% na godišnjoj razini (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u promatranom razdoblju) i ista je na razini prethodne poslovne godine. Navedeno je uzrokovano činjenicom da su kamatne stope na izvore sredstava leasing društava uglavnom vezane za varijabilni indeks EURIBOR čija je vrijednost tijekom 2013. godine, kao i tijekom prvog kvartala 2014. godine bez značajnijih oscilacija.

Ukupni kapital leasing društava je na dan 31. 3. 2014. iznosio 30.408 tisuća KM. U usporedbi sa 31. 12. 2013., navedena pozicija je manja za 5.554 tisuća KM ili 15,44%. Smanjenje je nastalo uslijed činjenice da je sektor na dan 31. 3. 2014. iskazao gubitak u poslovanju.

Dva leasing društva su iskazala ukupan kapital manji od minimalnog iznosa propisanog odredbama Zakona o leasingu, uslijed iskazanih gubitaka u poslovanju koji su uzrokovani pogoršanjem kvalitete portfelja (povećanje troškova rezervi za gubitke) i efektima usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti izuzetih predmeta leasinga s tržišnom vrijednosti istih.

2.3. Profitabilnost

Na razini sektora leasinga u razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2014. ostvaren je gubitak u iznosu od 5.555 tisuća KM. U istom razdoblju prethodne poslovne godine na razini sektora ostvaren je gubitak u iznosu od 321 tisuću KM (podatak se odnosi na sedam leasing društava). Analizom pojedinačnih poslovnih rezultata leasing društava konstatirano je da je iskazani gubitak nastao uslijed novih ispravaka vrijednosti i otpisa potraživanja po leasing ugovorima, kao i usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti izuzetih predmeta leasinga s tržišnom (fer) vrijednosti.

Pojedinačno promatrano, pet leasing društava je iskazalo negativan financijski rezultat u iznosu od 6.196 tisuća KM, dok je jedno leasing društvo iskazalo pozitivan financijski rezultat u iznosu od 641 tisuću KM.

Prihod od kamata na dan 31. 3. 2014. je iznosio 7.828 tisuća KM. Navedena pozicija je za 1.561 tisuća KM ili 16,63% manja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ukoliko se promatraju pojedinačne pozicije prihoda od kamata, pozicija prihoda po osnovi kamata iz financijskog leasinga je iznosila 6.055 tisuća KM i za 1.290 tisuća KM ili 17,56% je manja u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine. Razlog smanjenja prihoda se može obrazložiti smanjenjem kamatonosne aktive leasing društava (pad aktivnog portfelja), smanjenim novim poslovnim aktivnostima i niskim iznosom varijabilnog indeksa za koji su vezani plasmani leasing društava (EURIBOR). Pozicija ostalih prihoda po kamati je smanjena u odnosu na isto razdoblje prethodne godine za 261 tisuću KM ili 16,57%. U navedenoj poziciji dominira kamatni prihod po osnovi odobrenih zajmova, čiji je volumen značajno manji u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, što je uzrokovalo i smanjenje ukupnog kamatnog prihoda.

Rashodi po osnovi kamata su iznosili 3.791 tisuća KM, što je za 464 tisuće KM ili 10,90% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine. Razlog smanjenja kamatnog rashoda je značajno niži iznos kreditnih zaduženja uslijed smanjene kreditne aktivnosti leasing društava i niska razina varijabilnog indeksa za koji su vezani izvori sredstava leasing društava (EURIBOR).

Ukupan neto prihod od kamata iskazan za razdoblje od 1.1. do 31.3.2014. je iznosio 4.037 tisuća KM, što predstavlja smanjenje od 1.097 tisuća KM ili 21,37% u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine. Prethodno navedeno ukazuje na činjenicu da smanjenje kamatnog prihoda nije linearno praćeno i smanjenjem kamatnog rashoda, uslijed činjenice da je značajan iznos plasmana odobrenih u prethodnim razdobljima nenaplativ (otpisana

potraživanja), uz prolongaciju plaćanja kreditnih obveza po kreditnim linijama iz kojih su odobrena sporna financiranja. Otežan proces unovčavanja izuzetih predmeta leasinga je dodatno pogoršao financijski položaj leasing društava.

Kategorija operativnih prihoda je u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine manja za 8.991 tisuću KM ili 65,10% iz razloga jer su pojedina leasing društva u okviru navedene pozicije tijekom 2013. godine knjigovodstveno evidentirala procijenjenu vrijednost izuzetih predmeta leasinga (paralelno s otpisom potraživanja u izvanbilančnu evidenciju).

U okviru kategorije rashoda, troškovi rezervi za gubitke u prvom kvartalu tekuće godine su iznosili 6.638 tisuća KM i veći su za 119 tisuća KM ili 1,83% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Shodno činjenici da je došlo do značajnog smanjenja portfelja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, navedeno ukazuje na pogoršanje kvalitete portfelja leasing društava. Pogoršanje je vidljivo i iz omjera nekvalitetne aktive (kašnjenja preko 90 dana) i ukupnog iznosa potraživanja (na 31. 3. 2014. omjer nekvalitetne aktive i ukupnih potraživanja po ugovorima financijskog leasinga je iznosio 15,33%, dok je u istom razdoblju prethodne godine isti pokazatelj iznosio 14,50%).

3. STRUKTURA PLASMANA, TRŽIŠNI UDJEL, NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE I PRIGOVORI KORISNIKA LEASINGA

3.1. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga

Djelatnost leasinga bilježila je i tijekom prvog kvartala 2014. godine nastavak trenda smanjenja poslovnih aktivnosti, usporavanje rasta volumena poslovanja.

Vrijednost novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga u razdoblju od 1.1. do 31.3.2014. je iznosila 30.590 tisuća KM i za 11.808 tisuća KM ili 27,85% je manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Broj novozaključenih ugovora iznosi 760, što je za 219 ugovora ili 22,37% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Prosječna vrijednost ugovora tijekom prvog kvartala 2014. godine je iznosila 40,25 tisuća KM i nešto je manja u odnosu na prosječnu vrijednost ugovora u istom razdoblju prošle godine, kada je iznosila 43 tisuća KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora, 26.519 tisuća KM ili 86,69% se odnosi na ugovore financijskog leasinga, s prosječnom (ponderiranom) nominalnom kamatnom stopom od 6,76% i ponderiranom efektivnom kamatnom stopom od 9,38%.

U Tablici 5. Informacije su prikazani usporedni pokazatelji novih financiranja po predmetu leasinga i vrsti ugovora.

Tablica 5. Struktura iznosa financiranja po predmetu leasinga za prvi kvartal 2013. i 2014. godine

(000 KM)

	31.3.2013			31.3.2014		
	Financijski leasing	Operativni leasing	UKUPNO	Financijski leasing	Operativni leasing	UKUPNO
Vozila	26.811	2.100	28.911	19.282	4.071	23.353
Oprema	13.203	0	13.203	5.205	0	5.205
Nekretnine	240	0	240	2.032	0	2.032
Ostalo	44	0	44	0	0	0
UKUPNO	40.298	2.100	42.398	26.519	4.071	30.590

U ukupan iznos novih financiranja ostvaren u razdoblju od 1.1. do 31.3.2014. uključen je i iznos financiranja koje je ostvarilo leasing društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj putem poslovnica na području Federacije BiH (navedeno društvo veći dio poslovnih aktivnosti ostvaruje u Federaciji BiH).

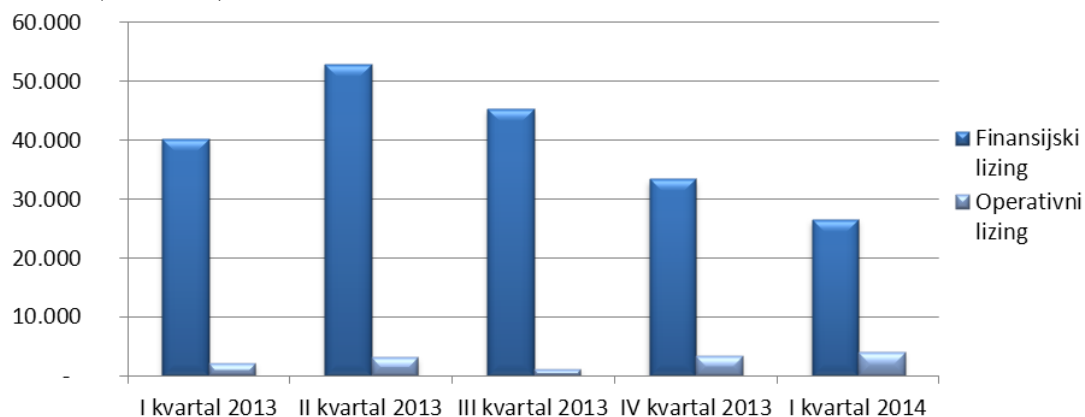
Napominjemo da je jedno leasing društvo po osnovi odluke vlasnika obustavilo nova financiranja s ciljem stabilizacije poslovanja i sanacije postojećih problematičnih plasmana.

U strukturi novih plasmana prema vrsti korisnika leasinga dominiraju plasmani prema pravnim osobama (89,93% od ukupnog iznosa financiranja tijekom prvog kvartala 2014. godine). Kao jedan od bitnih razloga je činjenica da je financiranje putem leasinga za fizičke osobe nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane iz razloga obveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

U usporedbi s četvrtim kvartalnom 2013. godine evidentno je smanjenje vrijednosti novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga u iznosu od 6.257 tisuća KM ili 16,98%, kao i smanjenje broja novozaključenih ugovora u iznosu od 268 ugovora ili 26,07%.

U Grafikonu 4. Informacije iskazan je usporedni pregled vrijednosti novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga po kvartalima u 2013. i 2014. godini.

Grafikon 4. Usporedni pregled vrijednosti novozaključenih ugovora u 2013. i 2014. godini (u 000 KM)

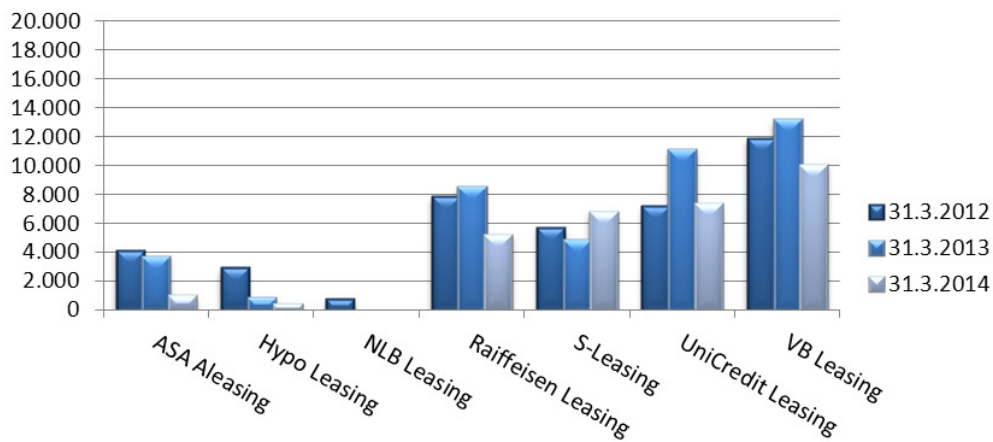

Iz podataka iskazanih u Grafikonu 4. Informacije je vidljivo da je u prvom kvartalu 2014. godine ostvaren najveći volumen financiranja putem ugovora operativnog leasinga u odnosu na iskazana izvještajna razdoblja, kao i u odnosu na prosječan kvartalni volumen ostvaren tijekom 2013. godine, koji je iznosio 2.467 tisuća KM. U usporedbi s istim razdobljem prethodne poslovne godine, volumen financiranja putem ugovora operativnog leasinga je veći za 93,86% ili 1.971 tisuća KM.

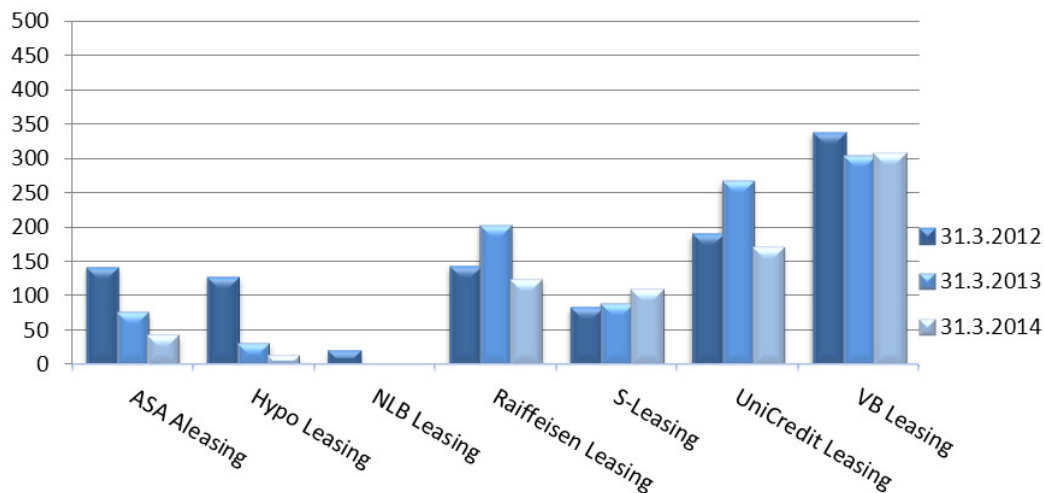
3.2. Tržišni udjel prema financijskom volumenu i broju ugovora

Usporedni prikaz pojedinačnog tržišnog udjela leasing društava prema ukupnom volumenu i broju novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga je iskazano u Grafikonima 5. i 6. Informacije.

Grafikon 5. Tržišni udjel prema volumenu (u 000 KM)

Grafikon 6. Tržišni udjel prema broju ugovora

Na temelju naprijed navedenog grafičkog prikaza je vidljivo da je kod jednog leasing društva ukupan iznos financiranja ostvaren u prvom kvartalu 2014. godine veći u usporedbi s ostvarenom realizacijom u istom razdoblju prethodne godine, dok je kod preostalih šest leasing društava evidentirano smanjenje volumena novih financiranja u rasponu od 23,82% do 73,82%.

3.3. Ponderirana nominalna i efektivna kamatna stopa

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o leasingu izraženu na godišnjoj razini i iskazuje se sukladno Odluci o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o financijskom leasingu.

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore financijskog leasinga zaključene tijekom prvog kvartala 2014. godine je iznosila 6,68% za kratkoročne i 6,77% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 11,65%, a za dugoročne 9,34% na godišnjoj razini. Ukupna ponderirana nominalna kamatna stopa za navedeno razdoblje je iznosila 6,76%, a efektivna 9,38% na godišnjoj razini. U usporedbi s istim razdobljem prethodne poslovne godine kada je iskazana ukupna ponderirana nominalna kamatna stopa od 7,19% i efektivna od 9,86% na godišnjoj razini, evidentno je smanjenje kamatnih stopa po ugovorima financijskog leasinga.

U Tablici 6. Informacije iskazani su podaci o iznosu financiranja, nominalnoj i efektivnoj kamatnoj stopi za ugovore financijskog leasinga zaključene tijekom prvog kvartala 2014. godine.

Tablica 6. Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za ugovore financijskog leasinga zaključene tijekom prvog kvartala 2014. godine

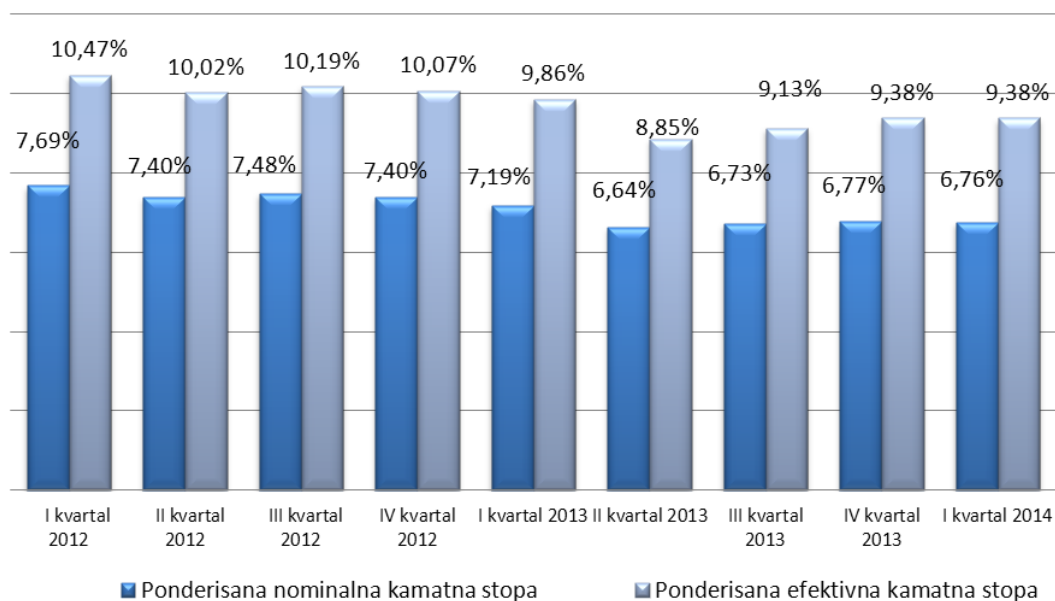
Redni broj	OPIS	Broj ugovora	Iznos financiranja u (000) KM	Ponderirana nominalna kamatna stopa	Ponderirana efektivna kamatna stopa
1.	Kratkoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	22	446	6,68%	11,65%
a.	putnička vozila	14	332	6,56%	11,19%
b.	vozila za obavlja. djelatnosti (terenska i putnička)	7	91	6,73%	11,79%
c.	strojevi i oprema	1	23	8,25%	17,71%
1.1.	Kratkoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	22	446	6,68%	11,65%
a.	pravne osobe	18	414	6,58%	11,15%
b.	poduzetnici	0	0	0,00%	0,00%
c.	fizičke osobe	4	32	8,02%	18,03%
2.	Dugoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	674	26.073	6,77%	9,34%
a.	putnička vozila	390	10.463	6,79%	9,59%
b.	vozila za obavlja. djelatnosti (terenska i putnička)	190	8.396	6,69%	9,20%
c.	strojevi i oprema	92	5.182	7,04%	10,22%
d.	nekretnine	2	2.032	6,23%	6,45%
g.	ostalo	0	0	0,00%	0,00%
2.1.	Dugoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	674	26.073	6,77%	9,34%
a.	pravne osobe	546	23.440	6,82%	9,36%
b.	poduzetnici	21	550	6,51%	9,64%
c.	fizičke osobe	107	2.083	6,26%	9,08%
	UKUPNO	696	26.519	6,76%	9,38%

Trend smanjenja nominalnih i efektivnih kamatnih stopa tijekom prvog kvartala 2014. godine u odnosu na 2012. i 2013. godinu je evidentan i u slučaju promatranja ponderiranih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa na kvartalnoj razini, a što je uzrokovano smanjenjem varijabilnog indeksa (EURIBOR) za koji su vezane ulazne i izlazne kamatne.

U Grafikonu 7. Informacije iskazane su ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope po kvartalima.

Grafikon 7 . Pregled prosječnih ponderiranih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore o finansijskom leasingu po kvartalima tijekom 2012., 2013. i 2014. godine

Prethodno iskazane nominalne kamatne stope predstavljaju ugovorenu nominalnu kamatnu stopu između leasing društva i korisnika leasinga u trenutku potpisa leasing ugovora, dok prethodno iskazane efektivne kamatne stope predstavljaju diskontne stope kojom se na godišnjoj razini izjednačava sadašnja vrijednost svih budućih i postojećih obveza dogovorenih između leasing društva i korisnika leasinga, i u iste su uključeni svi novčani tokovi predviđeni leasing ugovorom koji se odnose na uplate korisnika leasinga isključivo prema leasing društvu.

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom leasingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika leasinga, kreiranje ugovora finansijskog leasinga s otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi leasing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine leasing ugovora.

3.4. Prigovori korisnika leasing usluga

Kontrola postupanja po Odluci o uvjetima i načinu postupanja leasing društva po prigovoru korisnika leasing usluga u cilju zaštite prava i interesa korisnika leasinga obavlja se od drugog kvartala 2012. godine.

Tijekom prvog kvartala 2014. godine u izvješćima dostavljenim Agenciji evidentirano je ukupno 18 prigovora od strane korisnika leasinga usluga. Navedeni broj prigovora je iskazan od strane tri leasing društva.

U ukupnom broju dostavljenih prigovora tijekom prvog kvartala 2014. godini, na jedno leasing društvo se odnosi 10 prigovora ili 55,55% od ukupno iskazanih prigovora korisnika leasing usluga.

Tablica 7. Struktura prigovora korisnika leasing usluga za prvi kvartal 2014. godinu

Red. broj	Status prigovora	31.3.2014.			
		Fizičke osobe	Pravne osobe	Ukupno u 2014. godini	Udjel u strukturi %
1.	Pozitivno riješen prigovor	3	1	4	22,22%
2.	Negativno riješen prigovor	6	6	12	66,67%
3.	Prigovor u procesu obrade	0	0	0	0%
4.	Prigovor u procesu obrade duže od 30 dana	0	0	0	0%
5.	Primljen zahtjev Agencije za izjašnjenje	2	0	2	11,11%
UKUPNO		11	7	18	100,00%

Tri leasing društva tijekom prvog kvartala 2014. godine nisu imala prigovora od strane korisnika leasinga usluga.

III. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja leasing društava u Federaciji BiH sa 31. 3. 2014. može se zaključiti da je poslovanje leasing društava tijekom prvog kvartala 2014. godine u Federaciji BiH i dalje sa silaznim trendom u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine.

Kod pojedinih leasing društava su još uvijek prisutne poteškoće poslovanja koje proizlaze iz naplate postojećih potraživanja koja su nastala u prethodnim razdobljima.

Utjecaj krize na realni sektor je evidentan, a posljedice će se i u narednom razdoblju neminovno odražavati i na ekonomsko okruženje u kome posluju leasing društva.

U okviru svojih nadležnosti vezanih za nadzor leasing društava Agencija se rukovodi načelima transparentnosti, izgradnje povjerenja kod leasing društava, kao i adekvatne zaštite korisnika finansijskih usluga financiranih putem leasinga s ciljem ostvarivanja finansijske stabilnosti pojedinog leasing društva i djelatnosti leasinga na razini Federacije BiH.

Agencija će se u narednom razdoblju fokusirati na sljedeće aspekte:

- nastaviti kontinuiran nadzor leasing društava posrednim i neposrednim kontrolama,
- insistirati na kapitalnom jačanju leasing društava i internom definiranju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- dopunjavanje zakonske i podzakonske regulative za leasing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje leasing društava,
- zaštita korisnika leasing usluga s ciljem ostvarivanja financijske stabilnosti leasing sektora u cjelini,
- praćenje aktivnosti leasing društava na sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma i unapređivati suradnju s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
- unapređenje strukture i kvalitete podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova,
- unapređivati suradnju s Udruženjem leasing društava u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative leasing društava kao i prijedloga izmjena zakonskih propisa.

U narednom razdoblju leasing društva se trebaju dodatno fokusirati na kontrolu dospjelih a nenaplaćenih potraživanja, odnosno najveću pažnju trebaju posvetiti nekvalitetnim plasmanima i poduzimanju aktivnosti na unapređenju sustava naplate dospjelih nenaplaćenih potraživanja, kao i na unapređenju prodajnih kapaciteta i kanala prodaje.

Aktivnosti leasing društava trebaju biti usmjerene na:

- kapitalno jačanje i definiranje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- unapređenju politika i procedura u upravljanju rizicima kojima su izložena leasing društva u svom poslovanju,
- unapređenje palete proizvoda koji se nude tržištu i pronalaženje novih kanala prodaje,
- uspostavljanje sustava unutarnjih kontrola i funkciju unutarnje revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,
- unapređenje informatičke podrške u cilju adekvatnijih računovodstvenih evidencija i kvalitetnijeg izvješćivanja,
- unapređenje u kontekstu zaštite korisnika leasing usluga,
- primjene praksi odgovornog financiranja,
- detaljnije informiranje klijenata o proizvodima koje leasing društva nude u cilju boljeg razumijevanja i ozbiljnijeg pristupa financiranju putem leasinga i
- redovno, ažurno i točno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke.

IV. PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LEASING DRUŠTAVA

Na temelju Zakona o leasingu, izdavanje dozvola za osnivanje kao i poslovanje leasing društava detaljno je uređeno podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije (objavljenim u “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” br.: 46/09, 46/11, 48/12 i 110/12), kao i uputama usvojenim od strane direktora Agencije.

Odluke Agencije kojima je definirano osnivanje-izdavanje dozvola za rad i poslovanje leasing društava su:

1. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova leasinga,
2. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje suglasnosti leasing društvu,
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti leasing društava na sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti,
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o financijskom leasingu,
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanja leasing naknade po ugovoru o operativnom leasingu,
6. Odluka o obliku i sadržaju izvješća koje leasing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvješćivanja,
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima leasing društva,
8. Odluka o nadzoru leasing društava,
9. Odluka o naknadama koje leasing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,
10. Odluka o uvjetima i načinu postupanja leasing društva po prigovoru korisnika leasing usluga,
11. Uputa za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o financijskom leasingu,
12. Uputa za izradu izvješća leasing društava.

Broj: U.O.-59-9/14

Sarajevo: 30. svibnja 2014. godine

PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima na dan 31. 3. 2014.

Redni broj	Naziv leasing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licencije	Broj zaposlenika	Web adresa
1.	ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo	Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo	Alma Kadrić	+ 387 33 771 222	22.03.2010	17	www.asa-aleasing.ba
2.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	Trg Solidarnosti 2a, Sarajevo	Dalida Međedović	+ 387 33 789 345	19.03.2010	9	www.nlbleasing.ba
3.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	Danijela Ozme 3, Sarajevo	Belma Sekavić - Bandić	+ 387 33 254 354	19.01.2010	48	www.rlbh.ba
4.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7 Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010	12	www.s-leasing.ba
5.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića 2, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 721 750	16.03.2010	26	www.unicreditleasing.ba
6.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010	36	www.vbleasing.ba
					UKUPNO	148	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava na dan 31. 3. 2014.

LEASING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% udjela
ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	17,19%
	ASA AUTO d.o.o. Sarajevo	33,81%
	ALEASING d.o.o. Ljubljana	49,00%
RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	51,00%
	RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH	49,00%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
S-LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	51,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	49,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT LEASING S.p.A., Milan	100,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava sa 31. 3. 2014. (u 000 KM)

Redni broj	Dani kašnjenja	Stopa rezerviranja	Iznos potraživanja	Ukupne rezerve
1	0-60	0,05%	54.439	2.263
2	60-90	5%	515	26
3	90-180	10%	1.476	148
4	180-270	30%	7.821	2.346
5	270-360	50%	0	0
6	preko 360	100%	4.424	4.424
UKUPNO			68.675	9.207

Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski leasing sa 31. 3. 2014. (u 000 KM)

Dana kašnjenja	Stopa rezerviranja za finansijski leasing (pokretne stvari)	Stopa rezerviranja za finansijski leasing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Rezerve			Ukupne rezerve
							Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari	Više obračunate i izdvojene rezerve	
0-60	0,50%	0,50%	259.488	25.261	45.830	4.429	229	22	653	904
60-90	10%	10%	17.511	10.085	2.642	41	264	4	101	369
90-180	50%	50%	23.404	7.268	12.702	425	6.351	213	271	6.835
preko 180	100%	75%	12.441	13.099	11.179	2.752	11.179	2.064	3.247	16.491
preko 360	100%	100%	366	0	366	0	366	0	0	366
UKUPNO			313.210	55.713	72.719	7.647	18.389	2.303	4.272	24.965

Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2013		31.3.2014		% rasta 31.03.2014/ 31.12.2013
		Iznos	% u ukupnoj aktivi	Iznos	% u ukupnoj aktivi	
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	41.775	7,23%	46.956	8,66%	12,40%
2.	Plasmani bankama	15.461	2,67%	12.694	2,34%	-17,90%
3.	Potraživanja po finansijskom leasingu, neto (3a-3b-3c-3d)	367.182	63,52%	343.958	63,42%	-6,32%
3a)	potraživanja po finansijskom leasingu, bruto	446.269	77,20%	419.337	77,31%	-6,03%
3b)	rezerve za gubitke	23.301	4,03%	24.965	4,60%	7,14%
3c)	odgođeni prihodi po osnovi kamata	55.504	9,60%	50.164	9,25%	-9,62%
3d)	odgođeni prihodi po osnovi naknada	282	0,05%	250	0,05%	-11,35%
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	2	0,00%	2	0,00%	0,00%
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	33.783	5,84%	34.251	6,31%	1,39%
5a)	materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	13.696	2,37%	13.735	2,53%	0,28%
5b)	materijalna i nematerijalna imovina -operativnog leasinga	42.375	7,33%	42.478	7,83%	0,24%
5c)	ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	5.210	0,90%	5.399	1,00%	3,63%
5d)	ispravka vrijednosti-operativni leasing	17.078	2,95%	16.563	3,05%	-3,02%
6.	Dugoročne investicije	119	0,02%	119	0,02%	0,00%
7.	Ostala aktiva (7a+7b)	119.779	20,72%	104.404	19,25%	-12,84%
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	63.957	11,06%	59.468	10,96%	-7,02%
7a1)	zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	71.483	12,37%	68.675	12,66%	-3,93%
7a2)	rezerve za zajmove	7.526	1,30%	9.207	1,70%	22,34%
7b)	zalihe	33.212	5,75%	30.966	5,71%	-6,76%
7c)	ostala aktiva	22.610	3,91%	13.970	2,58%	-38,21%
	UKUPNA AKTIVA	578.101	100,00%	542.384	100,00%	-6,18%
	PASIVA					
9.	Obveze po uzetim kreditima, neto	520.625	90,06%	501.524	92,47%	-3,67%
9a)	obveze po kratkoročnim kreditima	65.064	11,25%	65.419	12,06%	0,55%
9b)	obveze po dugoročnim kreditima	456.159	78,91%	436.690	80,51%	-4,27%
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	598	0,10%	585	0,11%	-2,17%
10.	Ostale obveze	21.514	3,72%	10.452	1,93%	-51,42%
	UKUPNO OBVEZE	542.139	93,78%	511.976	94,39%	-5,56%
11.	Temeljni kapital	90.502	15,66%	75.764	13,97%	-16,28%
12.	Rezerve	8.829	1,53%	8.829	1,63%	0,00%
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-63.369	-10,96%	-54.185	-9,99%	-14,49%
	UKUPNO KAPITAL	35.962	6,22%	30.408	5,61%	-15,44%
	UKUPNO PASIVA	578.101	100,00%	542.384	100,00%	-6,18%
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	65.028	11,25%	86.394	15,93%	32,86%
	Novi otpis (+)	23.545	4,07%	3.314	0,61%	-85,92%
	Naplata (-)	2.091	0,36%	501	0,09%	-76,04%
	Trajni otpis (-)	88	0,02%	12	0,00%	-86,36%
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	86.394	14,94%	89.195	16,44%	3,24%

Prilog 6. Konsolidirani račun dobiti i gubitka (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	31.3.2013.		31.3.2014		% rasta
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	31.03.2014/31.03.2013
	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata	9.389	40,47%	7.828	61,89%	-16,63%
1a)	kamate po finansijskom leasingu	7.345	31,66%	6.055	47,87%	-17,56%
1b)	kamate na plasmane bankama	63	0,27%	91	0,72%	44,44%
1c)	naknade (za obradu leasing zahtjeva itd.)	406	1,75%	368	2,91%	-9,36%
1d)	ostali prihodi po kamatama	1.575	6,79%	1.314	10,39%	-16,57%
2.	Rashodi po kamatama	4.255	18,34%	3.791	29,97%	-10,90%
2a)	kamate na pozajmljena sredstva	4.161	17,94%	3.701	29,26%	-11,06%
2b)	naknade za obradu kredita	94	0,41%	89	0,70%	-5,32%
2c)	ostali rashodi po kamatama	0	0,00%	1	0,01%	0,00%
3.	Neto prihodi od kamata	5.134	22,13%	4.037	31,92%	-21,37%
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	13.811	59,53%	4.820	38,11%	-65,10%
4a)	naknade za izvršene usluge	19	0,08%	17	0,13%	-10,53%
4b)	naknade od operativnog najma	3.051	13,15%	2.961	23,41%	-2,95%
4c)	prihodi od prodaje leasing objekta, neto	422	1,82%	309	2,44%	-26,78%
4d)	ostali operativni prihodi (4d1+4d2+4d3)	10.319	44,48%	1.533	12,12%	-85,14%
4d)1	prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	8.740	37,67%	495	3,91%	-94,34%
4d)2	prihodi od opomena	157	0,68%	158	1,25%	0,64%
4d)3	ostalo	1.422	6,13%	880	6,96%	-38,12%
5.	Operativni rashodi	12.667	54,60%	7.703	60,90%	-39,19%
5a)	troškovi plaća i doprinosa	2.000	8,62%	1.953	15,44%	-2,35%
5b)	troškovi poslovnog prostora	3.437	14,81%	2.848	22,52%	-17,14%
5c)	ostali operativni rashodi	7.230	31,16%	2.902	22,94%	-59,86%
6.	Troškovi rezervi za gubitke	6.519	28,10%	6.638	52,48%	1,83%
6a)	troškovi rezervi za gubitke finansijski leasing	6.674	28,77%	4.958	39,20%	-25,71%
6b)	troškovi rezervi za gubitke zajam	-155	-0,67%	1.680	13,28%	1183,87%
7.	Dobit prije poreza	-241	-1,04%	-5.484	-43,36%	2176%
8.	porez na dobit	80	0,34%	71	0,56%	-11,25%
9.	Neto dobit	-321	-1,38%	-5.555	-43,92%	1.631%

Prilog 7. Rangiranje bilančne sume

31.12.2013					31.3.2014					
Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Udjel 31.12.2013.	Kumul. udjel	Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Udjel 31.3.2014.	Kumul. udjel	Indeks bilančne sume
1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	192.559	33,31%	33,31%	1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	166.994	30,79%	30,79%	87
2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	153.919	26,62%	59,93%	2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	143.253	26,41%	57,20%	93
3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	110.709	19,15%	79,08%	3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	111.320	20,52%	77,72%	101
4.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	53.651	9,28%	88,36%	4.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	54.714	10,09%	87,81%	102
5.	Asa ALeasing d.o.o. Sarajevo	35.718	6,18%	94,54%	5.	Asa ALeasing d.o.o. Sarajevo	35.624	6,57%	94,38%	100
6.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	31.545	5,46%	100,00%	6.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	30.479	5,62%	100,00%	97
UKUPNO		578.101	100,00%		UKUPNO		542.384	100,00%		94